

Kan gyroen i Vefsna også drepe all bestandsrettet forvaltning av Norsk villaks?

Gyrodactylus salaris er en effektiv laksedreper. Den er en fremmed organisme i Norsk natur som må fjernes. For bare to år siden spikret myndighetene fast en strategi for å nå det målet. Og det finnes ingen alternativer. Lar vi den være i fred vil den uvilkårlig spre seg fra infiserte vassdrag til friske. Våre unike stammer av villaks vil før eller senere bli utryddet. En til nylig ukjent innsjøforekomst av gyro vil øke kostnadene med å fjerne laksedreperen fra Vefsna, og det kan synes å være tilstrekkelig til å stoppe regjeringas bekjempelse av den. Myndighetenes plutselige ubeslutsomhet gjør at vi nå frykter at laksedreperen likevel kan bli villaksens bane.

Rømt oppdrettslaks, mye lakselus og feilbeskatning er av mange, inkludert regjeringa, også holdt for å være alvorlige hindringer for å bevare og utvikle våre sunne og unike villakstammer. Det vil nytte lite å øke innsatsen på disse områdene om laksedreperen med tiden likevel vil innta vassdragene våre. Vises ubeslutsomhet overfor gyroen kan det direkte redusere næringenes og forvaltningens motivasjon for å stoppe både skadelige rømminger, spredning av lakselus og feilbeskatning. Heller ikke det tåler villaksen.

Økonomiske ringvirkninger av laksefiske er langt over 1 mrd kr per år. Tapt verdiskaping langs laksedøde gyrovassdrag utgjør årlig hele 250 mill. kr. Å fjerne gyroen fra Vefsnaregionen koster også mye, anslagene er ca 150 mill kr, men det er lite sammenlignet med beløpene over. Og for å få den nødvendige starten i år, trengs 29 mill kr. Fjernes den fra Vefsna er hele Nordland gyrofritt og den overhengende spredningsfaren til blant annet Namsen og Rana stoppes.

Regjeringa kan med gyrotiltak bidra til å sikre både en av våre viktigste symboler på ren og vill norsk natur og villaksens store verdi for til bolyst, kultur, rekreasjon, og også dens egenverdi som art. Men da må dens egenart tas vare på, hver unike laksestamme må bevares. Det står altså ikke bare om å fjerne gyroen fra Vefsna, men om å opprettholde vår evne til å bevare norsk villaks sin egenart ved bestandsrettet forvaltning. Da må oppdrettsnæringa stoppe rømmingene av oppdrettslaks og holde lakselusa under kontroll – og regjeringa fjerne laksedreperen *Gyrodactylus salaris*

fra norsk natur.